

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 12P/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819200763
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Chlebo
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2020:5819200763.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudcom JUDr. Martinom Chlebom, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. M., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom u navrhovateľa, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky - W. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/X, Y. M., a otca - L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. M., konaní o návrhu navrhovateľa: C.. U.. L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. P., F. X. XXX, na zvýšenie výživného, a o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého L. M., nar. XX.XX.XXXX, sumou 70,- EUR mesačne a to k rukám navrhovateľa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

II. Týmto rozsudkom s a m e n í výrok rozsudku sp. zn. 8P/108/2014 zo dňa 13.08.2015 o povinnosti otca platiť výživné na maloletého.

III. Zameškané výživné spolu vo výške 500,- EUR súd otcovi p o v o ľ u j e splácať v splátkach po 15,- EUR mesačne spolu s bežným výživným, pričom prvá splátka je splatná 15. deň mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatný celý dlh.

IV. V ostatnej časti sa návrh navrhovateľa z a m i e t a.

V. Návrh otca na zníženie výživného sa z a m i e t a.

VI. Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ návrhom na začatie konania doručeným súdu 03.05.2019 žiadal, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. S/108/2014 zo dňa 13.08.2015 v časti týkajúcej sa sumy bežného výživného tak, že súd zaviazhe otca platiť výživné na mal. L. vo výške 120 EUR mesačne, vždy do 15. dňa mesiaca vopred k rukám navrhovateľa, a tiež ho zaviazhe zaplatiť nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.09.2018 do rozhodnutia súdu.

2. Navrhovateľ svoj návrhu odôvodnil tým, že od právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo naposledy určené výživné došlo u mal. L. k podstatnej zmene pomerov, ktorá spočívajú najmä v radikálnom zvýšení jeho mesačných výdavkov. Mal. L. v čase podania návrhu navštevoval 8. ročník ZŠ, čím sa podstatne zvýšili náklady na jeho štúdium (zakúpenie pracovných zošitov, pomôcok, používanie počítača s tlačiarňou, mobilu, dochádzka do ZŠ vzdialenej 3 km, dochádzka na kurzy, kúpa oblečenia, obuvi, hygienických potrieb). Navrhovateľ tiež uviedol, že sa zmenil príjem otca a tiež že jeho schopnosti mu umožňujú vykonávať nenáročné pomocné práce a tým si zvýšiť príjem.

3. Na pojednávaní dňa 24.09.2019 počas výsluchu otca, otec uviedol, že na Okresnom súde Dolný Kubín prebieha konanie o jeho obmedzení na právne úkony. Súd danú skutočnosť preveril a zistil, že Okresný súd Dolný Kubín vydal pod sp. zn. 8Ps/6/2018 rozsudok zo dňa 10.09.2019, právoplatný 29.10.2019, z ktorého zistil, že otec bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, okrem iného aj na konanie pred súdmi a inými štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a orgánmi samosprávy. Za opatrovníka mu bolo ustanovené mesto Dolný Kubín. Následne súd konal s opatrovníkom ako zákonným zástupcom otca.

4. Na pojednávaní dňa 24.09.2019 otec tiež uviedol, že žiada o zníženie výživného na absolútne minimum z toho dôvodu, že nemá z čoho žiť. Uvedené vyjadrenie súd vyhodnotil ako návrh otca na zníženie výživného.

5. Opatrovník uviedol, že jediný príjem otca, ktorý mu je známy, je sociálny dôchodok vo výške 252,50 EUR, ktorý mu vypláca Sociálna poisťovňa. Túto skutočnosť potvrdil otec v tomto konaní ako aj v konaní sp. zn. 8Ps/6/2018 vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín. Opatrovník tiež uviedol, že otec berie lieky a navštevuje psychiatrickú ambulanciu.

6. Uznesením č.k. 12P/20/2019-20 zo dňa 27.05.2019 ustanovil súd mal. L. za kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536. Kolízny opatrovník vo svojej správe zo dňa 28.06.2019 zo zisťovania rodinných, bytových a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa zistil, že navrhovateľ, jeho brat a mal. L. bývajú v rodinnom dome v D. P.. Mal. L. bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, ktorý zabezpečuje riadnu starostlivosť pre mal. L.. Navrhovateľ odôvodnil zvýšenie výživného tými istými argumentmi ako v návrhu na začatie konania. Tiež uviedol, že matka si plní svoju vyživovaciu povinnosť, mal. L. navštevuje a aj mu vždy niečo prinesie. Otec sa s dieťaťom nekontaktuje ani ho nenavštevuje. Požiadaný príslušný ÚPSVaR Dolný Kubín sa pokúsil o šetrenie na adrese otca SNP 1200/17, Dolný Kubín. Ten sa vyjadril, že ich do bytu nepustí a s podaným návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasí a zatvoril dvere. Nebolo preto možné prešetriť pomery na strane otca.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich súdny spis, najmä návrhom, školskou klasifikáciou mal. L. za 1. polrok školského roka 2018/2019, potvrdeniami o platení výživného prostredníctvom poštových poukazov, odpoveďou ÚPSVaR z 21.10.2019, spismi sp. zn. 8Ps/6/2018 (OS Dolný Kubín), sp. zn. 1P/2/2017 (OS Námestovo), sp. zn. 4P/149/2015 (OS Námestovo), sp. zn. 7P/13/2016 (OS Námestovo), sp. zn. 5P/18/2017 (OS Námestovo), sp. zn. 8P/108/2014 (OS Dolný Kubín), sp. zn. 4P/149/2015 (OS Námestovo), sp. zn. 4P/13/2012 (OS Dolný Kubín), výsluchom navrhovateľa a otca. Pri hodnotení vyjadrení otca súd zohľadňoval aj tú skutočnosť, že je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a jeho tvrdenia preto posudzoval v kontexte zistení vyplývajúcich z predošlých konaní vedených vo vzťahu k mal. L..

8. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že navrhovateľ je starým otcom mal. L. (otec matky). Mal. L. bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľovi. Ten zabezpečuje osobnú starostlivosť o mal. L. riadne. Výživné vo výške 50 EUR bolo pôvodne určené rozsudkom sp. zn. 4P/13/2012 zo dňa 10.05.2012, na základe ktorého ho otec bol povinný platiť k rukám matky. Rozsudkom sp. zn. 8P/108/2014 zo dňa 13.08.2015 bol mal. L. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa a otec a matka boli zaviazaní platiť výživné, každý vo výške 50 EUR k rukám navrhovateľa. Výška výživného sa teda nemenila takmer osem rokov. Otec neprejavuje žiadny záujem o mal. L.. Jeho príjem pozostáva výlučne zo sociálneho dôchodku vo výške 252,50 EUR. V čase doteraz posledného rozhodovania o výške výživného bola výška dôchodku poberaného otcom 221,50 EUR mesačne. Otec býva u svojej matky v jej byte, platí len elektrinu 20 EUR. Zo znaleckého posudku v konaní sp. zn. 8Ps/6/2018 vyplýva, že otec trpí paranoidnou formou schizofrénie s chronifikovaným priebehom a postpsychotickým defektom osobnosti a tiež ťažkým nikotinizmom, pričom uvádza dennú spotrebu dvoch krabičiek cigariet. Má dlhy voči VÚB banke vo výške 3.000 - 4.000 EUR a mobilnému operátorovi. Matka je poberateľkou invalidného dôchodku, výživné riadne platí, mal. L. navštevuje a vždy mu aj niečo prinesie.

9. Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Súd v konaní vyhodnocoval, či došlo k zmene pomerov, tak na strane mal. dieťaťa ako aj otca. Vychádzal z toho, že zo zvyšujúcim vekom dieťaťa súvisí aj nárast výdavkov naň. Zobral tiež do úvahy, že od posledného určenia výšky výživného uplynulo už osem rokov. S takýmto dlhým časovým obdobím je nepochybne spätý aj rast cenovej hladiny životných nákladov. Vo vzťahu k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca zabezpečovať výživné súd dospel k názoru, že ku dňu vynesenia rozsudku sa jeho príjem oproti poslednému posúdeniu mierne zvýšil. Vzhľadom k jeho diagnóze nie je však od otca možné objektívne očakávať, aby bol v plnohodnotnom pracovnom vzťahu. Jeho zárobkové možnosti sú veľmi obmedzené. Má však minimálne náklady spojené s bývaním, nakoľko býva u svojej matky a na domácnosť prispieva minimálne. Súd musel zohľadniť aj tú skutočnosť, že otec vynakladá značné finančné prostriedky na kúpu cigariet. Pri spotrebe, ktorú deklaroval (2 krabičky denne) to predstavuje mesačne približne 210 EUR. Ak sa aj neprihliadne na deklarovanú príležitostnú spotrebu alkoholu, je zrejmé, že otec značnú časť svojho príjmu minie na kúpu cigariet. Takéto prostriedky a ich výšku, najmä s prihliadnutím na celkový príjem otca, súd považuje za neprimerane vysoké a tiež ich nepovažuje za nevyhnutne vynaložené prostriedky. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ by otec tieto finančné prostriedky nemíňal uvedeným spôsobom, mal by dostatok prostriedkov aj na výživné pre svojho syna. Súd tiež musel prihliadnuť na tú skutočnosť, že na rozdiel od matky, otec neprejavuje o syna žiadny záujem a neprispieva mu nijako nad rámec súdom určeného výživného.

16. Vo vzťahu k nároku týkajúcemu sa zameškaného výživného, otec nepreukázal úhradu výživného vo výške 50 EUR na mesiac apríl 2019 (splatné 15.03.2019), júl 2019 (splatné 15.06.2019), august 2019 (splatné 15.07.2019), september 2019 (splatné 15.08.2019), október 2019 (splatné 15.09.2019) a november 2019 (splatné 15.10.2019), spolu vo výške 300 EUR. Súd tiež zaviazal otca k úhrade spočívajúcej v rozdieli medzi novourčenou výškou výživného a pôvodnej výškou výživného za obdobie od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku, t.j. na mesiace jún 2019 až marec 2020, spolu vo výške 200 EUR (10 mesiacov x 20 EUR). Výška doteraz zameškaného výživného tak predstavuje 500 EUR. Navrhovateľ si úrok z omeškania neuplatňoval. Vzhľadom k sociálnej, ekonomickej a zdravotnej situácii otca, mu súd umožnil splácať zameškané výživné v splátkach. Hoc sa javí novourčená suma výživného spolu so splátkou zameškaného výživného (spolu 85 EUR) vzhľadom k pomerom otca ako vysoká, je nevyhnutné poukázať na to, že splátka zameškaného výživného je len dôsledkom nespĺnenia si základnej vyživovacej povinnosti rodiča voči svojmu maloletému dieťaťu v minulých obdobiach.

17. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali právo jedného účastníka na náhradu trov konania voči druhému účastníkovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Námestovo. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (t.j. vykonateľné rozhodnutie), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.